

Huvudman

VAGGERYDS KOMMUN
info@vaggeryd.se

Beslut

Datum 2026-03-24
Dnr SI 2024:4646
Sida 1 (10)

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Hjortsjöskolan 7-9 i Vaggeryds kommun; nu fråga om uppföljning av beslut den 26 juni 2025

Beslut

Skolinspektionen avslutar ärendet.

Om ärendet

Skolinspektionen genomförde hösten 2024 en tillsyn av Hjortsjöskolan 7–9 i Vaggeryds kommun.

Skolinspektionen beslutade den 26 november 2024 att förelägga Vaggeryds kommun att vid vite av 1 500 000 kronor senast den 25 april 2025 vidta åtgärder för att avhjälpa brister rörande skolans val, garanterad undervisningstid, undervisning i svenska som andraspråk, extra studietid, studiehandledning på modersmålet, individuella studieplaner för nyanlända elever, extra anpassningar och särskilt stöd samt skolans arbete med att skapa trygghet och motverka kränkande behandling.

Vaggeryds kommun inkom den 23 april 2025 med redovisning av vidtagna åtgärder med anledning av föreläggandet samt den 12 och 13 maj 2025 med kompletterande uppgifter efter begäran från Skolinspektionen. Skolinspektionen genomförde därefter ett uppföljningsbesök på skolan den 20–21 maj 2025 bestående av intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan, biträdande rektorn och rektorn. Som en del av tillsynen granskades även dokumentation, bland annat klassscheman.

Skolinspektionen konstaterade att det kvarstod brister inom några områden och beslutade den 26 juni 2025 att på nytt förelägga Vaggeryds kommun att senast den 8 januari 2026 vidta åtgärder för att avhjälpa brister rörande garanterad undervisningstid samt skolans åtgärdande arbete med att skapa trygghet och motverka kränkande behandling.

Vaggeryds kommun har den 7 januari 2026 samt den 2 februari 2026 inkommit med redovisning av vidtagna åtgärder med anledning av föreläggandet. Skolinspektionen har därefter den 5 och 6 februari 2026 genomfört ytterligare ett uppföljningsbesök på skolan bestående av intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan, biträdande rektorn och rektorn. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat skolans sammanställning av undervisningstid och klassscheman. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Huvudmannen har i samband med yttrandet den 27 februari 2026 även inkommit med kompletterande information om kompensation av förlorad undervisningstid för eleverna i årskurs 9.

Skolinspektionen har i nu aktuellt ärende tagit ställning till om Vaggeryds kommun har följt föreläggandet samt om påtalade brister har avhjälpats.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redovisar först de brister som myndigheten konstaterade i sitt tidigare beslut, därefter redogörs för de omständigheter som kommit fram i aktuell uppföljning och som ligger till grund för myndighetens bedömning, tillämpliga bestämmelser och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i ärendet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Garanterad undervisningstid

Skolinspektionens tidigare beslut

Skolinspektionen förelade i uppföljningsbeslut den 26 juni 2025 Vaggeryds kommun att se till att alla elever får minst den garanterade undervisningstiden i alla ämnen. Detta innebär att huvudmannen ska säkerställa att alla elever får minst den garanterade undervisningstiden i ämnena slöjd, moderna språk, matematik och engelska samt i de samhälls- och naturorienterande ämnena, om inte avvikelser är beslutade genom anpassad studiegång, anpassad timplan eller prioriterad timplan. Huvudmannen förelades även att redovisa vilken undervisningstid eleverna har fått i ämnena i respektive årskurs under högstadiet fram till och med den 19 december 2025.

Skolinspektionen bedömde i uppföljningsbeslutet att Vaggeryds kommun inte hade vidtagit tillräckliga åtgärder för att följa föreläggandet i beslut den 26 november 2024 avseende att säkerställa att eleverna får sin garanterade undervisningstid i samtliga ämnen och att bristen därmed kvarstod. Skolinspektionen bedömde vidare att det inte var sannolikt att eleverna i årskurs 9 hade fått, eller att eleverna i årskurs 8 skulle få, den totala garanterade undervisningstiden i ämnena slöjd, språkval, matematik, engelska samt naturorienterande ämnen (NO) och samhällsorienterande ämnen (SO). Detta eftersom huvudmannen inte kunde redovisa hur mycket undervisningstid elever i årskurserna 8 och 9 hade fått och att eleverna inte

hade kompenserats för tidigare förlorad undervisningstid. Utredningen visade också att ordinarie undervisningstid i flera fall ställts in på grund av schemabrytande aktiviteter och att huvudmannen vid nationella prov felaktigt räknade provtiden som undervisningstid.

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Huvudmannens redovisning

Inställda lektioner och förflyttningstid

Av inkommen dokumentation i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder framgår bland annat att inga lektioner har ställts in under läsåret fram till den 26 november 2025. Av dokumentationen framgår vilken personal som varit frånvarande, vilket datum och för vilken klass samt vem som har vikarierat. Av dokumentet framgår att ingen klass haft inställda lektioner.

Huvudmannens säkerställande av att eleverna får sin garanterade undervisningstid

Av huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder framgår huvudmannens beräkning av total inställd undervisningstid för eleverna i nuvarande årskurs 9 fram till den 26 november 2025. Av dokumentationen och intervjuer med rektorn och biträdande rektorn framgår den faktiska undervisningstiden i ämnena slöjd, språkval, matematik, engelska samt naturorienterande ämnen (NO) och samhällsorienterande ämnen (SO) för eleverna i årskurs 9, sedan de gick i årskurs 7, med avräkning för inställda lektioner, schemabrytande aktiviteter, röda dagar, lov med mera. Av en bifogad tabell framgår att samtliga klasser i årskurs 9 har fått för lite undervisningstid i ämnet slöjd. Det framgår exempelvis att de olika klasserna har fått mellan 30 respektive 495 minuter för lite undervisningstid i slöjd. Vidare framgår att fyra klasser har fått mellan 10 och 330 minuter för lite undervisningstid i ämnet engelska. Det framgår även att en klass har fått 175 minuter för lite undervisningstid i ämnet matematik. Av huvudmannens redovisning framgår flera olika möjligheter för hur eleverna kan kompenseras för den inställda lektionstiden.

Bortfall av schemalagd undervisningstid på grund av schemabrytande dagar och aktiviteter

Av huvudmannens redovisning framgår vidare en sammanställning av skolans schemabrytande aktiviteter och dagar. Av redovisningen framgår vilka ämnen och hur många minuter som läggs till utifrån de schemabrytande dagarna. Det framgår dock inte vilka ämnen eller i vilken omfattning undervisningstid blivit inställd till följd av schemabrytande dagar/aktiviteter.

Uppföljningsbesök*Inställda lektioner och förflyttningstid*

Såväl elever, lärare, biträdande rektorn och rektorn bekräftar i intervjuer att huvudmannens redovisning stämmer och att inga lektioner blivit inställda, sånär som på ett inställt tillfälle för mentorstid för en klass under vårterminen 2026.

Av inskickade scheman framgår att det är kort om tid för förflyttning mellan vissa lektioner. Flera elever säger att det är tajt och att de har svårt att hinna förflytta sig mellan ämnen, men flera elever säger ändå att lektionerna startar när de ska. Några elever ger exempel på lektionstillfällen när de inte startat lektionen i tid. När lärare får bemöta utsagor om att vissa lektioner inte börjar när de ska säger flera lärare att det händer att elever behöver gå på toaletten men att alla lektioner startar och slutar när de ska. Samtliga intervjuade lärare säger att deras lektioner startar och slutar när de ska. Biträdande rektorn, tillika schemaläggaren på skolan, säger att det är tajt på en del ställen i elevernas scheman, men att det inte är så att tid försvinner från någon lektion.

Huvudmannens säkerställande av att eleverna får sin garanterade undervisningstid

Av intervjuer med lärare, biträdande rektor och rektorn framgår att huvudmannens redovisning av möjligheter för att ta igen undervisningstid är framtagen som förslag och att det inte finns någon färdig plan för när eller hur elevernas undervisningstid ska tas igen. Biträdande rektorn uppger dock att hen, veckan efter intervjuerna, ska ta fram en planering för hur eleverna i årskurs 9 ska kompenseras för förlorad undervisningstid.

Huvudmannen har den 27 februari 2026 inkommit med denna redovisning i form av en tabell. Av tabellen framgår aktiviteter och lektioner per klass och vecka samt vilka tillfällen eleverna kommer att ges undervisningstid i respektive ämne, där det konstaterats att eleverna fått för lite undervisningstid. Det framgår också en beräkning och redovisning av att den garanterade undervisningstiden kommer att uppnås i samtliga ämnen för eleverna i årskurs 9.

Bortfall av schemalagd undervisningstid på grund av schemabrytande dagar och aktiviteter

Av intervju med biträdande rektorn framgår att biträdande rektorn har kartlagt hur mycket undervisningstid som blivit inställd på grund av schemabrytande dagar eller aktiviteter och att hen har räknat av tid för respektive dag och aktivitet i sammanställningen av den totala undervisningstiden för eleverna. Biträdande rektorn uppger vidare att de

har tittat på vad varje klass har haft för ämne en sådan dag och vilka lektioner som blivit inställda, vilket även bekräftas av rektorn.

Biträdande rektorn uppger vidare att tid för nationella prov inte är inräknad i den garanterade undervisningstiden. Rektorn säger att de har räknat bakåt i tiden och att de inte heller räknat in nationella proven som undervisningstid i sammanställningen.

Rättslig reglering

Av 10 kap. 5 § skollagen framgår att den totala undervisningstiden för varje elev i grundskolan ska vara minst 6 890 timmar.

Enligt 9 kap. 3 § skolförordningen (2011:185) finns bestämmelser om fördelning av den garanterade undervisningstiden (timplan) i bilaga 1. Huvudmannen får besluta om ytterligare undervisningstid utöver den garanterade undervisningstiden. Av 9 kap. 4 § skolförordningen framgår att huvudmannen efter förslag från rektorn beslutar om fördelning mellan årskurserna av undervisningstiden.

I bilaga 1 till skolförordningen anges för varje ämne och stadium den undervisningstid i timmar som elever i grundskolan minst har rätt till.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionens utredning visar att Vaggeryds kommun vidtagit åtgärder för att se till att alla elever får minst den garanterade undervisningstiden i alla ämnen. Utredningen visar också att Vaggeryds kommun nu säkerställt att alla elever får minst den garanterade undervisningstiden i ämnena slöjd, moderna språk, matematik, engelska och samhälls- och naturorienterande ämnen. Skolinspektionen bedömer att huvudmannen har följt föreläggandet och att bristerna är avhjälpta.

Skolans åtgärdande arbete med att skapa trygghet och motverka kränkande behandling

Skolinspektionens tidigare beslut

Skolinspektionen förelade i beslut den 26 juni 2025 Vaggeryds kommun att se till att rektorn tillsammans med lärare och personal i elevhälsan följer upp och analyserar om skolpersonal agerar och om de har förutsättningar och ges det stöd som behövs för att kunna agera när elever utsätts för kränkande behandling. Huvudmannen skulle även inkomma med en redogörelse för uppföljningens resultat, analysen av resultatet samt eventuella beslutade eller genomförda åtgärder. Vidare förelade Skolinspektionen huvudmannen att se till att rektorn tillsammans med lärare och personal i elevhälsan följer upp och analyserar om skolpersonal,

som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten, anmäler detta till rektorn. I detta ingick att följa upp och analysera om skolpersonal har förutsättningar och ges det stöd som behövs för att kunna anmäla när elever utsätts för kränkande behandling. Huvudmannen skulle inkomma med en redogörelse för uppföljningens resultat, analysen av resultatet samt eventuella beslutade eller genomförda åtgärder. Huvudmannen skulle även inkomma med antalet genomförda anmälningar under höstterminen 2025.

Skolinspektionen bedömde i uppföljningsbeslutet att huvudmannen inte vidtagit tillräckliga åtgärder för att följa föreläggandet i beslut den 26 november 2024 avseende skolans åtgärdande arbete med att skapa trygghet och motverka kränkande behandling på skolan. Skolinspektionen konstaterade att huvudmannens redovisning den 24 april samt kompletteringar den 13 och 23 maj saknade uppgifter om huruvida skolans uppföljning och analys inom det förebyggande trygghetsarbetet även omfattade personalens förutsättningar och stöd att agera vid misstänkt kränkande behandling. Skolinspektionens utredning visade samtidigt att all personal vid tiden för uppföljningen inte agerade när elever kunde ha utsatts för kränkande behandling. I intervjuer framkom att orsaker bland annat var tidsbrist, för få vuxna i korridorerna, bristande kännedom om elever samt osäkerhet inför att ingripa. Mot denna bakgrund bedömde Skolinspektionen att bristen avseende att all personal inte agerar vid händelser som kan utgöra kränkande behandling kvarstod.

Skolinspektionens utredning visade även att lärare fortfarande inte anmälde alla händelser som kan utgöra kränkande behandling till rektorn. I intervjuer framkom att skälen till att lärare inte alltid anmälde sådana händelser var samma som framkom i samband med tidigare beslut, det vill säga att de inte hann samt att personal upplevde att det digitala system som de skulle göra anmälningarna i var svårt och tidskrävande att använda. Mot denna bakgrund gjorde Skolinspektionen bedömningen att huvudmannen inte hade följt föreläggandet fullt ut samt att bristen avseende att personal inte alltid anmäler kränkande behandling till rektorn fortfarande kvarstod.

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Huvudmannens redovisning

Huvudmannen har i sin redovisning bland annat uppgett följande. Skolan har genom enkäter till personal följt upp personalens följsamhet till lektionsrutiner, ordningsregler och uppdrag kopplade till trygghet och studiero. Resultaten har sammanställts för att identifiera styrkor och fortsatta förbättringsområden avseende bland annat att agera mot och anmäla kränkande behandling. Av uppföljningen och analysen framgår att personalen generellt uppges vara engagerad och i stor utsträckning följer

överenskomna rutiner. Vidare har arbetet med att förebygga och motverka kränkande behandling följts upp systematiskt. Olika trygghetsskapande åtgärder kopplade till skolans likabehandlingsarbete, värdegrundsarbete under mentorstid samt samverkan mellan mentorer, trygghetsteam och elevhälsa har genomförts. Arbetet följs upp genom återkommande möten. Personalen påminns regelbundet om betydelsen av normmedvetet arbete, språkbruk, hantering av kränkningar samt vikten av att skapa goda relationer till elever. Medvetenheten om värdegrundsfrågor har ökat hos både personal och elever.

Uppföljningsbesök

Agera mot kränkande behandling

Såväl elever i årskurs 7, 8 och 9 uppger i intervju att det inte sker så mycket kränkningar på skolan nu. Flera elever berättar att de inte märker av att det sker kränkningar. Några elever berättar att det kanske sker något skojbråk ibland, men att det inte är så ofta. Flera elever uppger att det har blivit en förändring till det bättre nu, att personal agerar vid kränkningar och att det är vuxna i korridorerna hela tiden och personal i caféet. De säger att lärarna säger till eleverna vid skojbråk eller när eleverna kallar varandra för saker. Elever i årskurs 9 uppger att fysiska kränkningar minskat. Eleverna säger att de inte har sett eller märkt att lärare inte hinner agera. Elever uppger att om det blir slagsmål så är lärarna där och agerar direkt.

Lärare som undervisar årskurs 7–8 säger att de agerar vid kränkningar nu. De säger att det inte heller får uppgifter från elever om att vuxna inte agerar. Flera lärare uppger att de inte orkade agera tidigare, men att de nu är mer aktiva och säger till eleverna. Även lärare som undervisar årskurs 9 säger att det är mycket bättre arbete kring att agera mot kränkande behandling nu samt att det får mycket mer hjälp i det arbetet. Tidigare var det väldigt spretigt och alla var trötta, men nu jobbar de utifrån ett gemensamt mål och de får stöd av varandra, elevhälsoteamet och ledningen. En lärare säger att de också har tid att vara närvarande och att de hinner agera. Lärarna säger att det är snabbt lärare framme när de märker att något är på gång så de hinner agera innan något händer.

Även elevhälsopersonal säger att personal som får kännedom om en kränkning agerar. De säger att det framgår av skolans kartläggning av trygghet samt av enkäter och samtal. Personalen känner till rutiner och vet vem de ska ta kontakt med om de behöver stöd och att de kan ta kontakt med elevhälsoteamet. Representanten säger att eleverna känner att det är en helt annan kultur nu på skolan, att det är tryggare och fler vuxna ute. En representant som har sin arbetstid till största del förlagd till cafeterian säger att hen möter fler kollegor nu som rör sig på skolan. En representant uppger att detta även bekräftas i elevsvaren i trygghetsenkäten. En

representant säger att personalen inte accepterar skojbråk, utan att de nu agerar i stunden och bryter innan det sker något. Representanten säger att lärarnas schema ger utrymme för dem att ingripa.

Rektorn säger att de vid återkommande snabbmöten, ofta varje vecka, har pratat om arbetet med att agera vid kränkande behandling och att de har pratat om vad personalen ska göra om de är osäkra. Rektorn säger att de ger ramarna och är tydliga med hur personalen ska arbeta. Rektorn berättar att de även tar upp de här delarna av arbetet i elevhälsoteamet. De följer upp arbetet genom att utgå ifrån vad de ser i elevernas enkäter och vad som kommit fram vid utvecklingssamtal. Rektorn säger att de har förfinat sina rutiner och att det ingår i trygghetsarbetet att lärare agerar. Rektorn berättar att de både har frågat elever hur de upplever att lärare agerar vid kränkande behandling och att de arbetat med frågorna i arbetsgruppen. Rektorn säger att de delarna av arbetet med kränkningar sitter nu och att personalen agerar direkt.

Anmäla kränkande behandling

Lärarna säger att de förutsätter att personal nu anmäler och representanter för elevhälsan och rektorn uppger att personal nu anmäler kränkande behandling. Lärarna säger att de hjälper varandra med att fylla i anmälan och även påminner varandra när anmälan måste göras. En representant för elevhälsan uppger att de påminner personalen om hur anmälan görs inför varje nytt läsår. Hen uppger också att när det har kommit nya lärare så erbjuder kuratorn stöd om de känner sig osäkra kring förfarandet. Rektorn bekräftar dessa uppgifter. Rektorn säger att anmälningarna har ökat och arbetet följs upp i såväl ledningen som på personalmöten. Rektorn uppger att hen alltid har ansvaret att se till att kränkande behandling anmäls men att kuratorn är med och driver arbetet samt att rektorn också stämmer av arbetet vid möten och i trygghetsteamet. Rektorn uppger att de vid flera tillfällen, så som vid arbetsplatsträffar, har stämt av med personalen och att personalen gett uttryck för att de nu vet hur de anmäler. Rektorn säger att personalen anmäler kränkningar som de ska.

Rättslig reglering

Enligt 1 kap. 5 § skollagen ska var och en som verkar inom utbildningen aktivt motverka alla former av kränkande behandling. Av 5 kap. 6 § skollagen framgår att personalen får vidta de omedelbara och tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero.

Av 6 kap. 5 § skollagen framgår att huvudmannen ansvarar för att personalen fullgör de skyldigheter som anges i skollagens kapitel om åtgärder mot kränkande behandling, när den handlar i tjänsten eller inom ramen för uppdraget.

Av förordning (2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr22), 2.1 Normer och värden, framgår att alla som arbetar i skolan aktivt ska motverka diskriminering och kränkande behandling av individer eller grupper. Vidare framgår att lärare ska uppmärksamma och i samråd med övrig skolpersonal vidta nödvändiga åtgärder för att förebygga och motverka alla former av diskriminering och kränkande behandling.

Av 6 kap. 10 § skollagen framgår att en lärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Av 4 kap. 3 § skollagen framgår att varje huvudman inom skolväsendet på huvudmannanivå systematiskt och kontinuerligt ska planera och följa upp utbildningen, analysera orsakerna till uppföljningens resultat och utifrån analysen genomföra insatser i syfte att utveckla utbildningen. Enligt 4 kap. 4 § skollagen ska sådan planering, uppföljning, analys och utveckling av utbildningen som anges i 3 § genomföras även på skolenhetsnivå. Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, förskollärare, övrig personal och elever. Rektor ansvarar för att kvalitetsarbete vid enheten genomförs.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionens utredning visar att Vaggeryds kommun vidtagit åtgärder för att se till att all personal agerar vid kränkande behandling och anmäler till rektorn. Utredningen visar också att rektor tillsammans med lärare och personal i elevhälsan analyserat om skolpersonal har förutsättningar och ges det stöd som behövs för att agera och anmäla när elever utsätts för kränkande behandling. Skolinspektionen bedömer att huvudmannen har följt föreläggandet och att bristerna är avhjälpta.

X Sofie Lindén

Beslutsfattare
Signerat av: Sofie Lindén

X Carolin Levinsson

Föredragande
Signerat av: Carolin Levinsson

I ärendets slutliga handläggning har även regionjurist Maria Nyman, enhetschef Ildiko Lundkvist samt utredarna Eleonore Lindén och Therése Mineur medverkat.